

VILHELMINA KOMMUN
Kommunfullmäktiges
sammanträde

Sammanträdesdatum
2021-10-25

Kommunfullmäktiges sammanträde 2021-10-25

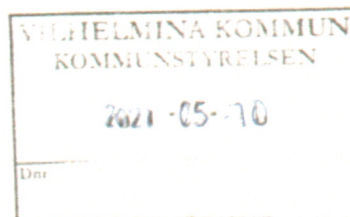
Bilagor till ärende 1-5

VILHELMINA KOMMUN
Socialnämnden

PROTOKOLL
2021-05-05

19

Kommunfullmäktige
Jan Lindberg

Sn § 50

Au § 106

Au § 45

Dnr 2020/034 700

Yttrande över motion – Valfrihetssystem (LOV).

Au 2020-02-19

Eric Axelsson, SD, har till kommunfullmäktige inlämnat Motion - Valfrihetssystem (LOV). Han föreslår fullmäktige besluta att uppdra Socialnämnden att bereda fram ett väl genomarbetat underlag till kommunfullmäktige utifrån förutsättningarna att införa (LOV) i kommunen. I detta underlag skall det även finnas med konsekvensanalys på kort- och långtidsperspektiv utifrån ekonomiska påföljder och andra eventuella påföljder som kan uppenbaras i och med ett införande av (LOV) i Vilhelmina kommun.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2020-01-21, § 20, beslutat att uppdra till socialnämnden att upprätta ett yttrande.

Ordförande föreslår arbetsutskottet besluta:

Att ge förvaltningschefen i uppdrag att upprätta ett förslag till yttrande.

Efter avslutad överläggning finner ordförande att arbetsutskottet har beslutat bifalla ordförandens förslag.

ARBETSUTSKOTTET BESLUTAR

att ge förvaltningschefen i uppdrag att upprätta ett förslag till yttrande.

Au 2021-04-14

Förvaltningschefen har upprättat en tjänsteskrivelse och bifogat två bilagor i ärendet.

Forts.

Justering (sign)

Utdragsbestyrkande

Sn § 50 (Forts.)

Au § 106 (Forts.)

Dnr 2020/034 700

Yttrande över motion – Valfrihetssystem (LOV).

Förvaltningschefen rekommenderar socialnämnden besluta:
Att inte införa Lagen (2008:968) om valfrihetssystem i Vilhelmina kommun.

Ordförande föreslår arbetsutskottet besluta:
Att lämna ärendet till socialnämnden utan eget yttrande.

Efter avslutad överläggning finner ordförande att arbetsutskottet har beslutat bifalla ordförandens förslag.

ARBETSUTSKOTTET BESLUTAR

att lämna ärendet till socialnämnden utan eget yttrande.

Sn 2021-05-05

Ordförande föreslår nämnden besluta:
Att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen utifrån det underlag som har presenterats.

Efter avslutad överläggning finner ordförande att socialnämnden har beslutat bifalla ordförandens förslag.

SOCIALNÄMNDEN BESLUTAR

att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen utifrån det underlag som har presenterats.

Justering (sign)

Utdragsbestyrkande

Vilhelmina kommun
Skriv in din förvaltning
Skriv in din enhet/avdelning

VILHELMINA KOMMUN Socialnämnden 2021-04-09	
Dnr	Diariep.b.

2021-04-09

Tjänsteskrivelse gällande införande av Lag (2008:968) om valfrihetssystem (LOV) i Vilhelmina kommun

För ganska precis 11 år sedan genomförde Johnny Wahlström en utredning gällande införande av LOV, utredaren kom fram till att inte rekommendera att LOV införs. 2017 skrev Staffan Blomberg, forskare och prefekt vid Socialhögskolan i Lund, samt Jan Petersson, professor i socialt arbete en rapport, "Konkurrensutsatt äldreomsorg – utmaningar och Dilemman";

"I rapporten konstateras att LOV får effekter av större omfattning än vad som specificerades i själva reformen. Den ger upphov till "ringar på vattnet" i form av väntade och oväntade respektive kommunlika och kommunolika anpassningar i de tre kommunerna. Några effekter som lyfts fram är att upphandlingar kräver precisering i en interaktiv process mellan beställare och utförare; att det visade sig svårt att förmå privata utförare att verka i de geografiskt perifera delarna; att kommunen fick fortsätta att utföra vissa uppgifter av kostnadsskäl för att få napp (nattpatruller och specialistsjukvård); att service uppmuntrades att marknadsanpassas via RUT-avdrag; att statens institutioner i olika avseenden styrde processen genom utbildningar, ekonomisk stimulans och att tillhandahålla statistik avseende kommunala jämförelser över kostnader och kvalitet."

(sammanfattning www.soch.lu.se)

Storumans kommun har sedan några år infört LOV, de har ännu inte utvärderat effekterna av den, de har endast ett företag som bara utför serviceinsatser i form av städ. Detta kan redan idag medborgare i Vilhelmina beställa med privata företag.

Blombergs rapport i kombination med den utredning Johnny Wahlström gjorde stärker mig i min bedömning att LOV inte på ett smidigt och enkelt sätt kan implementeras i kommunen, eller att kommunen eller dess medborgare på ett enkelt och självklart sätt gagnas av det. Det skulle krävas stora investeringar i form av tidsmätningssystem och en överhängande risk att de kostnadsdrivande områden på grund av långa avstånd fortfarande skulle ligga kvar på kommunens ansvar för att vi överhuvudtaget skulle kunna locka utförare.

Besöksadress
Torget 6
912 81

Telefon
0940-140 00

E-post
Info@vilhelmina.se

Undertecknad rekommenderar Socialnämnden besluta

Att Inte införa Lagen (2008:968) om valfrihetssystem i Vilhelmina kommun

VILHELMINA KOMMUN

Socialförvaltningen

Jan Lindberg

Socialchef

Referenser:

Petersson, J. (2017). Konkurrensutsatt äldreomsorg: utmaningar och dilemman. Lund: Socialhögskolan, Lunds universitet.

Webbsidor:

[Oväntade effekter när LOV implementeras i äldreomsorgen | Socialhögskolan \(lu.se\)](#)

LUND UNIVERSITY

**Konkurrensutsatt äldreomsorg
Utmaningar och dilemman**
Blomberg, Staffan; Petersson, Jan

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2021 -05- 1 0		
Dnr		

VILHELMINA KOMMUN Socialnämnden	
2021 -04- 0 9	
Dnr	Diarietpl.b.
2021-04-09	700

2017

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Blomberg, S., & Petersson, J. (2017). *Konkurrensutsatt äldreomsorg: Utmaningar och dilemman*. (Research Reports in Social Work; Vol. 2017, Nr. 5). School of Social Work, Lund University.

Total number of authors:
2

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

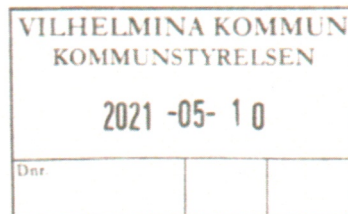
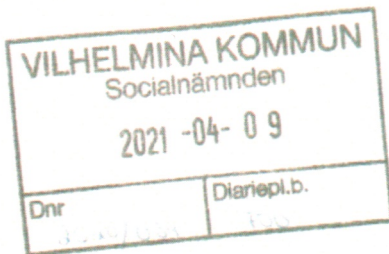
Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46 222 00 00

Lagen om Valfrihetssystem

Slutrapport

april 2010

Johnny Wahlström
projektledare

Inledning

Sedan ett par decennier tillbaka har svenskarna fått ökad möjlighet att välja välfärdslösningar genom så kallade valfrihetssystem eller kundval. Under de första åren gällde det framför allt val av förskola, grundskola och gymnasium. Sedan 1990-talet har det pågått ett arbete med kundval även inom äldre- och handikappomsorgen med sikte på att den enskilde medborgaren ska få välja mellan flera utförare av de tjänster som denne är berättigad till.

Frågan om valfrihet är nu extra aktuell runt om i landet efter tillkomsten av lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Genom kunskapsspridning och utvecklingspengar ville staten stimulera de offentliga aktörernas arbete med mångfald och kundval. Allt fler kommuner har identifierat möjligheten att välja hemtjänstutförare som ett sätt att öka kundernas delaktighet i sin äldre- och handikappomsorg. Drygt 200 kommuner har sökt och erhållit medel för att utreda och eventuellt förbereda för införande av valfrihetssystem.

Vilhelmina kommun är en av dessa kommuner. I det stimulansbidrag som kommunen erhållit ingår att utreda och eventuellt förbereda för införande av valfrihetssystem inom äldre- och handikappomsorgen samt ett utredningsarbete för att undersöka behovet av ett seniorboende/trygghetsboende.

Kundval enligt LOV handlar inte om någon renodlad privatisering där verksamheter läggs ut till lägsta pris. I LOV är det kommunen som bestämmer priset samt behåller ansvaret, beslutar om bistånd, godkänner utförare, fastställer krav och gör uppföljningar. Kommunen är dessutom även fortsättningsvis en av utförarna och konkurrerar om kunderna på samma villkor som externa utförare.

Följande rapport med tillhörande bilagor (exempel på förslag till förfrågningsunderlag samt sammanställning av remissvar) handlar om hot och möjligheter vid eventuellt införande av valfrihetssystem inom Vilhelmina kommuns äldre- och handikappomsorg.

Rapporten överlämnas härmed för politiskt ställningstagande.

Vilhelmina april 2010

Johnny Wahlström/projektledare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING OCH FÖRSLAG TILL BESLUT	4
1. UTREDNINGSUPPDRAGET	7
1.1 BAKGRUND	7
1.2 STYRGRUPPEN	7
1.3 DIREKTIV	7
2. UTREDNINGSPÅRBEJDET	7
2.1 ALLMÄNT	7
2.2 UTGÅNGSPUNKT	7
2.3 GENOMFÖRANDE	8
2.5 DELRAPPORT	8
3. VIKTIGT VID EVENTUELLT INFÖRANDE AV LOV.....	8
3.1 OMVÅRDNAD- OCH/ELLER SERVICEINSATSER	8
3.2 GEOGRAFISK INDELNING	9
3.3 HEMTJÄNSTTIMMEN	9
3.4 ERSÄTTNINGSMODELL	9
3.5 FÖRÄNDRAT BUDGETARBETE	10
4. KONSEKVENSANALYS.....	10
4.1 VERKSAMHET	10
4.2 KUNDERNA	11
4.3 EKONOMI.....	11
4.4 SAMHÄLLSUTVECKLING	12
5. KOMMENTARER	12
5.1 KOSTNADER FÖR LOV	12
5.1.1 Uppstart	12
5.1.2 Löpande	12
5.1.3 Summering kostnader	13
5.2 GEOGRAFIN	13
5.3 BEFINTLIG PERSONAL	13
5.4 UTFÖRARE	13
5.5 TILLÄGGSTJÄNSTER	14
5.6 FÖRFRÅGNINGSUNDERLAGET	14
5.7 LOV INOM ANDRA OMRÅDEN	14
5.9 HUR GÖR KOMMUNERNA I VÅRT NÄTVERK ?	14
6 SLUTSATS.....	14
 BAKGRUNDSFAKTA OM LOV I ALLMÄNHET	 15
1. ALLMÄNT OM VALFRIHETSSYSTEM.....	15
1.2 Alla utförare har rätt att ansöka	15
1.3 Krav på utförare	15
1.4 Förfrågningsunderlag	15
1.5 Information	15
1.6 Ickevalsalternativ	16
1.7 Betalning	16
1.8 Rätten att byta utförare, välja/välja bort	16
2. EKONOMI	16
3. KVALITET	16
4. UPPFÖLJNING	16
5. MARKNAD	16

Definitioner som används i denna rapport:

Kund	Den enskilde medborgaren som beviljats hemtjänst genom biståndsbeslut och som därefter köper tjänster av utförarna.
Utförare	Den som utför hemtjänstinsatserna, externa utförare eller den kommunala egenregin.
Beställare	Kommunen. Den som på kundens vägnar beställer tjänst av någon utförare. Den som tar betalt av kunden och som betalar utföraren.

Sammanfattning och förslag till beslut

Vilhelmina kommun saknar erfarenhet av kundval inom äldre- och handikappomsorgen. Att då införa valfrihetssystem inom hela den verksamheten bedöms orealistiskt. Utredningsarbetet kring hot och möjligheter med införande av valfrihet enligt Lagen om Valfrihetssystem (Lag 2008:292) har därför inriktats mot enbart hemtjänstens verksamhet.

Hemtjänst i Vilhelmina kommun innefattar biståndsbedömda insatser (Omvårdnadsinsatser inkl. ledsagning samt serviceinsatser). Kommunen bestämmer vem som är berättigad hemtjänst samt i vilken omfattning. Vilhelmina kommun har omkring 150 personer som beviljats bistånd för hjälp i hemmet och de totala insatserna uppgår till 55 000-60 000 hemtjänsttimmar per år.

Kundval har visat sig fungera positivt i städer med många invånare på en liten geografisk yta där det också finns en bredd på utförarnas kompetensområden. I en så vidsträckt kommun som Vilhelmina är risken uppenbar att kundvalet inte blir det positiva lyft som förväntas. LOV har heller ännu inte införts i någon mindre glesbygdskommun liknande Vilhelmina.

Syftet med LOV-lagen är gott. I en tid när budgetfrågor och ekonomi upptar allt större utrymme är det viktigt att sätta brukaren/kunden i centrum. Det är trots allt för kunderna som politiker, tjänstemän och hemtjänstpersonal finns till.

Valfrihet ?

Innehållet i lagen har diskuterats under utredningens gång. Bedömningen är att valfrihet borde omfatta större valfrihet än att enbart kunna välja företag som ska utföra de tjänster som kunderna beviljas. Konkurrens om vilket företag som städar bäst och så vidare är säkert bra och till gagn för den enskilde. Men ett bättre valfrihetssystem vore att kunderna fick ett visst antal timmar beviljade och att de fick fylla tiden med den typ av hjälp de själva anser viktigast för stunden. Detta är dock inte tillåtet enligt dagens lagstiftning.

Kunderna bör också kunna välja bland ett antal olika utförare oavsett var i kommunen de bor. För att intressera utförare att även vara verksamma i de glesa delarna måste företagen kompenseras för de extrakostnader det innebär att verka i glesbygd. Trots denna kompensation finns en tveksamhet till att det skulle fungera i praktiken och därmed riskeras bybornas möjlighet till valfrihet.

Litet kundunderlag

Om kommunen indelas i geografiska områden, vilket är nödvändigt med tanke på avstånden, så finner man att det i Storsele/Nästansjö för närvarande bara finns tre kunder. Östra området har nio kunder, Saxnäs åtta och Dikanäs 23 varav ett 10-tal vid Sagagården. Vilhelmina tätort, inklusive Skansholmsområdet, har 113 kunder. Sammanlagt har Vilhelmina kommun omkring 150 hemtjänstkunder.

Det är ett lågt antal för att locka en mångfald av externa utförare. Det blir svårt för utförarna att få volym och därmed trygga en långsiktig verksamhet. Det är därför knappast troligt att externa utförare etablerar verksamhet för att konkurrera om de få glesbygdskunderna. Det innebär att kunder i byarna riskerar att inte kunna erbjudas samma valmöjlighet som tätortsborna.

Ersättningsmodell

Utförarna erbjuds ett timpris som kommunen bestämmer utifrån vad hemtjänsten kostar idag. Priset ska vara lika för kommunens egenregi som för externa utförare.

Det enklaste för kommunen som beställare är om alla kostnader ingår i timersättningen. LOV medför en ökad arbetsbelastning för biståndshandläggarna, socialkontoret och ekonomienheten men med det systemet borde LOV kunna administreras med smärre personalförstärkning. Nackdelen med ett ersättningssystem där alla kostnader ingår är att det slår orättvist mot utförarna. De får samma ersättning oavsett de har 100 meter till sin kund som om de får kunder 5-10 mil bort. Även OB-ersättningen slår orättvist så till vida att samma ersättning utgår för dagtid som för kvällstid och helger.

Alternativet är att lyfta ut resor och OB-ersättningen för separat fakturering. Men det innebär i sin tur att administrationen inte klarar av LOV med ökade kostnader som följd för kommunen. Administrationen måste då förstärkas för bland annat uppföljningar, kontroll och utbetalning av fakturor.

Ökade kostnader

Andra extrakostnader att vänta uppstår vid situationer när flera bilar med konkurrerande utförare går parallellt till brukare i samma by. Kommunen får flerdubbla kostnader. Exakt hur det slår ekonomiskt är omöjligt att beräkna beroende på hur många kunder som byter utförare och var i kommunen de bor.

En enkel beräkning visar att införande av LOV kan medföra ökade kostnader upp till storleksordningen 500 000 kronor per år, främst vad avser personalförstärkning.

Har kommunen för avsikt att kompensera fördyringen genom att erbjuda en lägre timersättning så minskar intresset av att starta verksamhet samtidigt som kommunen tvingas bevilja egenregin tilläggsanslag. Kommunens stöttning av egenregin kommer inte att accepteras av externa utförare.

Personalfrågor

Vilhelmina kommun har arbetat målmedvetet för att höja kompetensen hos anställda inom hemtjänsten samtidigt som det har eftersträvat att i så stor utsträckning som möjligt erbjuda heltidstjänster. Hemtjänststyrket har därmed stärkt sin status och har idag många trotjänare i verksamheten, främst kvinnor.

Att befintlig personal kommer att påverkas vid införande av LOV står utom allt tvivel. Områdeschefernas arbetssituation förändras också då de ständigt tvingas göra nya scheman eftersom långsiktig planering omöjliggörs vid införande av LOV. Sannolikt kommer även egenregins fakturering att hamna hos cheferna.

För att vara konkurrenskraftig inom LOV krävs en flexibel personal som är beredda på förändringar i sin arbetstid. Med fler deltider, delade turer och timanställda minskar kontinuiteten bland de anställda och på sikt riskerar hemtjänststyrket att bli ett genomgångsyrke. Med pressade tidsplaner, kostnadseffektivisering och strama scheman minskar även utrymmet för kompetensutveckling och därmed riskeras också kvalitén på vården.

Den bedömning som görs är att kundval inom hemtjänsten kan införas i Vilhelmina men att att det kommer uppstå negativa konsekvenser, både för kommunen i sin roll som beställare som för den kommunala egenregin, externa utförare och slutligen även för kunderna.

Positivt med LOV är kundernas möjlighet att aktivt få delta i beslutet om vilket företag som ska utföra hemtjänstinsatserna. Att det blir mera lättillgängligt att beställa tilläggstjänster samt ökad chans att få vissa servicetjänster fackmannamässigt utförda är andra positiva effekter. Vidare kan externa utförare profilera sig mot exempelvis språk, demens, missbruk med mera.

Ifall det beslutas om att införa LOV i Vilhelmina föreslås att:

- Valfrihetssystemet ska omfatta både omvårdnadsinsatser och serviceinsatser. Den enskilde kunden bör dock inte tillåtas välja fler än en utförare.
- Kommunen indelas i olika geografiska områden, ett tätortsområde samt fem distrikt.
- Den ekonomiska ersättningen till utförare utgår med ett fast timpris exklusive reseersättning och OB-ersättning. Ersättningens storlek räknas fram av kommunens ekonomienhet och baseras på de faktiska kostnaderna som kommunen har för sin hemtjänst vid införandet av LOV.
- Ersättning utbetalas för utförd tid.
- Vilhelmina kommun inför tidmätningssystem. Teknik för detta anskaffas eftersom ersättning för utförd tid är att föredra så kan besparingar göras samtidigt som det blir en kvalitetssäkring av verksamheten.
- Personalförstärkningar genomförs för att klara kontroller och uppföljningar samt hanteringen av fakturor.
- Kommunen förändrar budgetarbetet vad avser hemtjänsten eftersom såväl egenregin som externa utförare kommer att fakturera kommunen för de tjänster som utförs.

Som bilaga till denna rapport finns exempel på förslag till förfrågningsunderlag. Ett sådant underlag reglerar uppgörelsen mellan kommunen som beställare och externa utförare. Där framgår vilka villkor som ett valfrihetssystem i Vilhelmina kommun innebär samt preciserar de krav som ställs på eventuella utförare.

Slutligt förfrågningsunderlag fastställs efter eventuellt beslut att införa LOV.

Ett alternativ till att införa LOV är att se över hur egenregin kan utvecklas och hur personalens engagemang, entusiasm och möjlighet till ökat självbestämmande kan öka. På så sätt stimuleras personalen, kvalitén höjs och kommunen får ännu fler nöjda kunder.

Förslag till beslut:

Socialnämnden beslutar:

- att avvakta med beslut om införande av LOV i Vilhelmina kommun
- att innan slutligt beslut fattas följa upp och studera hur LOV fungerar hos jämförbara glesbygdskommuner som eventuellt inför LOV
- att utreda om nuvarande egenregin inom hemtjänsten kan kostnadseffektiviseras och utvecklas ytterligare

Förutsättningarna i nedanstående kapitel har identifierats genom studier av olika dokument samt genom kontakt i nätverk med andra kommuner som arbetar med utredning/införande av valfrihetssystem enligt LOV. För Västerbottens län kan nämnas att utredningsarbete även skett i Malå, Vindeln, Robertsfors och Nordmaling. Storuman kommun har precis startat sin utredning och Umeå har sedan tidigare haft verksamhet med kundval inom hemtjänsten enligt LOU.

Vilhelmina är även med i ett av de nätverk där Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) samlat norrlandskommuner. Ingen kommun i landet som liknar Vilhelmina till yta och antal invånare har ännu infört LOV. Därmed saknas erfarenheter från kundval i renodlad glesbygd.

1. Utredningsuppdraget

1.1 Bakgrund

Socialnämnden vid Vilhelmina kommun beslutade 2008 att söka bidrag ur de stimulansmedel som staten tillfört för att stimulera kommunerna och öka kunskapspridningen kring Lagen om Valfrihetssystem (Lag 2008:292) som trädde i kraft den 1 januari 2009.

Vilhelmina kommun beviljades medel för utreda vilka hot och möjligheter ett eventuellt införande av valfrihetssystem skulle innebära för Vilhelmina kommun.

1.2 Styrgruppen

Utredningen kring LOV har letts av en styrgrupp bestående av kommunchefen, socialchefen samt äldre- och handikappomsorgschefen. På styrgruppens uppdrag har en projektledare arbetat med det praktiska för framtagandet av ett beslutsunderlag till Socialnämnden.

1.3 Direktiv

Direktiven för utredningsarbetet har tagits fram i samarbete mellan styrgruppen och projektledaren med målsättning att under vintern 2009/2010 presentera ett beslutsunderlag för politiskt ställningstagande.

2. Utredningsarbetet

2.1 Allmänt

Redan initialt i utredningsarbetet gjordes bedömningen att det inte var praktiskt möjligt att omedelbart införa ett valfrihetssystem inom hela äldre- och handikappomsorgen. Efter kontakt med kommuner som redan infört vårdval samt rekommendationer från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) så inriktades Vilhelmina kommuns utredning med avgränsning endast mot hemtjänsten.

2.2 Utgångspunkt

Under utredningens gång har den enskilde kommunmedborgaren, det vill säga kunden, stått i centrum enligt intentionerna i den nya lagen. Den enskilde får större påverkansmöjlighet i och med de möjligheter som ges att välja/välja bort utförare. Utförarna tvingas konkurrera om kvalitet istället för pris vilket lyfter fram den enskilde och bereder denne större inflytande över sin vardag.

2.3 Genomförande

Hösten 2009 ägnades huvudsakligen till insamlande av synpunkter kring möjligheter och hot med införande av LOV. Dessutom inventering och sammanställning av synpunkter och önskemål kring ett eventuellt seniorboende/trygghetsboende. (utredningen om trygghetsboende har redovisats i separat rapport).

Inhämtning av uppgifter kring vilhelminabornas inställning har huvudsakligen skett genom utskick och bearbetning av enkäter. Dessutom genom ett antal telefonintervjuer och personliga besök för att komplettera och erhålla mera analyserande svar samt intervju med Lilli-Ann Forsberg som arbetat med ett projekt med uppsökande verksamhet mot kommuninvånare som är 80 år eller äldre.

2.4 Enkät

För att få en bild av hur vilhelminabon ser på sin äldreomsorg så skickades 540 enkäter ut till slumpvis valda medborgare i åldrarna 65-79 år. Det kom in 362 stycken svar vilket ger en svarsfrekvens på imponerande 67 procent. Av de svarande hade 60 stycken valt att inte ta ställning till hur de bedömer möjligheterna att välja mellan kommunal och externa utförare av hemtjänst och lämnat frågan helt obesvarad. I övrigt svarade man enligt följande på frågan:

Om du har/får hemtjänst. Hur skulle du uppleva möjligheten att välja vem som ska utföra hemtjänstinsatserna, kommunen eller andra leverantörer:

Mycket positivt	Positivt	Spelar ingen roll	Negativt	Mycket negativt
77 st	81 st	110 st	22 st	12 st
Mycket positivt	Positivt	Spelar ingen roll	Negativt	Mycket Negativt
25,4 %	26,8%	36,4%	7,2%	3,9%

Det visar att 52,3 procent av de som svarade på frågan var positiva eller mycket positiva till möjligheten att kunna välja utförare av hemtjänst medan 11,2 procent var negativa eller mycket negativt inställda till valmöjligheterna.

Ungefär samma tongångar fanns vid de personliga intervjuerna som gjordes, liksom vid telefonintervjuerna.

2.5 Delrapport

En delrapport presenterades för socialnämnden i december och eftersom det fanns tid för en remissomgång beslöts att en sådan skulle genomföras. Ett remissmaterial skickades ut i början av januari till politiska partier, pensionärsorganisationer, fackliga organisationer samt HSO, KPHR och Företagarna Vilhelmina. Därtill har remissmaterialet funnits tillgängligt via kommunens hemsida så att alla som vill har haft möjlighet att inkomma med synpunkter.

Vid remisstidens utgång hade tolv remissvar lämnats in (särskild bilaga).

3. Viktigt vid eventuellt införande av LOV

3.1 Omvårdnad- och/eller Serviceinsatser

Ett valfrihetssystem i en så vidsträckt kommun som Vilhelmina kräver samordning i så stor utsträckning som möjligt. Att dela upp insatserna skulle innebära merkostnader för kommunen. Det skulle uppstå situationer där omvårdnadspersonal och servicepersonal åker i var sina bilar till samma kund, med dubbla kostnader som följd. Kunderna bör därför inte tillåtas välja fler än en utförare.

3.2 Geografisk indelning

För att skapa ett fungerande valfrihetssystem och stimulera etablerandet av mindre företag krävs att kommunen delas in i olika geografiska områden. Utförare äger inte rätt att neka kunder vilket skulle kunna innebära att en utförare inne på tätorten tvingas ta kunder i fjälldalgångarna. Eller att utförare med stationeringsort i fjälldalgångarna tvingas ta kunder i tätorten eller dess närliggande byar.

Nödvändigheten med områdesindelningar är att öka möjligheten och förutsättningarna för små lokala utförare att etablera sig. Med flera mindre områden är det möjligt för en utförare att vara aktiv inom endast sitt närområde eller kanske i två närliggande områden. Andra utförare kanske vill vara verksamma i ännu flera områden, alternativt över hela kommunen.

Det förslag som lämnas är därför att kommunen vid eventuellt införande av LOV delas in i sex områden. Gränsdragningen måste ske så att det blir praktiskt fördelaktigt för verksamheten.

- Tätorten
- Östra området
- Storsele/Nästansjö
- Skansholm/Malgovik
- Saxnäs/Klimpfjäll
- Dikanäs.

Av de kommuner som gränsar till oss så är det i nuläget endast Storumans kommun som utreder LOV. Skulle dem besluta införa valfrihetssystem så borde diskussioner upptas kring möjligheterna till samarbete i främst dikanäsområdet.

3.3 Hemtjänsttimmen

En central fråga vid eventuellt införande av LOV är ersättningsfrågan.

Kommunens ekonomienhet tar fram uppgift om vad hemtjänsten inom Vilhelmina kommun kostar idag (löner, lokaler, telefon, bilar, arbetsledning, administration m.m) Med dagens kostnadsnivå som utgångspunkt fastställs ersättningen per utförd hemtjänsttimme. Samma ersättning utgår till externa utförare som till kommunens egenregi.

För glesbygdsområdena är det absolut nödvändigt att utförare av tjänster kompenseras för de extrakostnader (resor, kringtid m.m) som det innebär att vara verksam i glesbygd.

Priset kan fastställas inklusive resor och OB-ersättning eller också att dessa kostnader faktureras separat.

Det enklaste sättet att ersätta utförarna är med ett fast pris inklusive alla kostnader. Men det slår fel och blir orättvist när resor och OB-ersättning ingår i det fasta timpriset. Utförare som har nära till sina kunder får samma ersättning som utförare som åker långt. Likadant med OB-ersättningen där utförare med kunder på dagtid får samma ersättning som utförare som jobbar kvällen, helger och storhelger.

Ett rättvisare system är att föredra där resor och OB faktureras separat. Det kräver å andra personalförstärkning för att klara administrationen. Främst för uppföljning och kontroll av fakturor som stöd till biståndshandläggarna och ekonomiförvaltningen.

Eventuell vinst i egenregin bör, åtminstone till en del, återinvesteras i hemtjänsten.

3.4 Ersättningsmodell

I utredningen har studerats vilken form av ersättningsmodell som kan anses lämpligast. Ersättningsystem som baseras på biståndsbeviljad tid eller en modell som utgår från utförd

tid. Biståndsbedömd tid är en enkel och billig modell medan ersättning baserad på utförd tid är mer exakt.

Ersättning för utförd tid kräver helst teknisk utrustning men är att föredra då det dels är kostnadsbesparande men också en kvalitetssäkring på att kunden får sin beviljade tid utförd. Ett tidsregistreringssystem medför även att kontrolluppföljningen blir lättare.

Teknisk utrustning för registrering av utförd tid kan med fördel kombineras med nyckelhantering så att hemtjänstpersonal slipper ansvaret för nycklar till kundernas bostäder samtidigt som kunderna slipper oroas över vem/vilka som har tillgång till deras nycklar.

3.5 Förändrat budgetarbete

Vid eventuellt införande av LOV krävs ett förändrat budgetarbete. Såväl kommunens egenregi som externa utförare kommer i ett valfrihetssystem att fakturera kommunen för de insatser de utför. Det innebär att även egenregin måste fakturera och att hemtjänsten därför inte kan arbeta enligt nuvarande budgetsystem där de tilldelas en fast budgetram.

3.6 Marknad

Det finns befintliga företagare inom kommunen som teoretiskt skulle kunna vara intresserade av att utföra hemtjänst enligt LOV. Det är främst inom servicetjänster men även vad avser omvårdnadstjänster.

Huruvida nya lokala företag startas är oklart men inte otänkbart. Kommunen ska heller inte vara främmande för att företag utifrån vill etablera sig och uppta konkurrens.

Det kan också förväntas fler kvinnliga företagare eftersom hemtjänst är ett typiskt kvinnoyrke.

4. Konsekvensanalys

4.1 Verksamhet

- Myndighetsutövningen som utförs vid biståndsbedömning måste även fortsättningsvis vara helt skild från kommunens egen hemtjänst. En tydlig beställar- och utförarorganisation måste finnas vid införande av LOV.
- Riktlinjer och rutiner för biståndshandläggningen måste vara tydliga.
- Biståndshandläggaren får nya ansvarsområden i ett kundval, t.ex. information och viss uppföljning.
- Områdeschefernas arbetsbelastning ökar då de ständigt tvingas göra nya scheman.
- Hemtjänstens egenregi får ökad arbetsbelastning i och med att utförda hemtjänststimmar ska faktureras.
- Egenregin måste vara beredd på att anpassa organisation och arbetssätt för att vara konkurrenskraftiga i ett kundval.
- Personaltäthet och arbetsledning måste kontinuerligt ses över i förhållande till antalet beviljade hemtjänststimmar och förväntade intäkter.
- Egenregin måste analyseras och om möjligt rationaliseras för att verksamheten ska kunna ge ekonomiskt överskott.
- Kommunens ambitioner om heltider i vården kan motarbetas då deltider och timanställda bidrar till hög flexibilitet.
- Avveckling av personal kan bli aktuellt beroende på hur många kunder som väljer annan utförare. För egenregin få kunder kan kommunen tvingas avveckla såväl omvårdnadspersonal som arbetsledare. I vilken utsträckning personal blir arbetslösa

beror även på om befintlig personal startar egna verksamheter eller går över till privat utförare.

- För att säkerställa kvaliteten måste egenregi i likhet med privata utförare bedriva ett dokumenterat kvalitetsarbete i enlighet med beställarens krav.
- Kommunens administration måste anpassas för att säkerställa uppföljning och kvalitetskontroll samt hantering av fakturor.
- Förändrat budgetarbete vad avser hemtjänsten.

4.2 Kunderna

- Kunden betalar som hittills sin hemtjänsttaxa till kommunen oavsett vem de har som hemtjänstutförare.
- Kunden får ökad valfrihet så till vida att de själva beslutar vilken utförare han/hon vill ha.
- Möjlighet att utan begränsning byta utförare.
- Ökade möjligheter att utforma insatserna efter individuella behov, förutsättningar och önskemål är begränsade då verksamheten styrs av biståndsbeslut.
- Utförarna kan profilera sig för att bättre möta upp mot kundernas individuella behov. Profilmråden kan vara kompetens inom exempelvis demens eller psykiatri, språk, kultur, missbruk eller rehabilitering.
- Privata utförare kan även erbjuda tilläggstjänster, alltså tjänster som inte är biståndsbedömda. Tillgängligheten till dessa tjänster ökar för kunden ökar i och med att de kan beställas från personer de redan känner och som de dagligen har kontakt med. Sådana tjänster kan visserligen köpas idag också men av företag som oftast inte har någon naturlig koppling till kunden.
- För tilläggstjänster betalar kunden direkt till utföraren. Tilläggstjänster kan vara allt från hushållsnära tjänster och hantverkstjänster till konsulttjänster eller utökade biståndsinsatser. Endast fantasin begränsar utbudet av tilläggstjänster men det rimliga är att de innebär ett mervärde för kunden.
- Begränsning av antalet personer som kunden träffar vid hemtjänstinsatser är svårt att reglera. Önskemål om personkontinuitet är individuellt men ett område där kunderna ofta visar missnöje. Därför kan utförarnas utfästelser vad gäller personkontinuitet bli en viktig faktor för kundens val.
- Genom att godkänna utförare enbart inom servicetjänster kan tjänsterna bli mer fackmannamässigt och kvalitativt utförda.
- Kommunens kontinuerliga kvalitetskontroller kommer att presenteras för kunderna som ett stöd för äldre och anhöriga vid val av utförare.
- Läggs ersättningsnivå på hemtjänsttimmen för lågt äventyras möjligheterna till kompetensutveckling av personalen vilket på sikt innebär sämre vårdkvalitet.

4.3 Ekonomi

- Valfrihetssystemet ska inte ses som ett sätt för kommunen att spara pengar.
- Ersättningen för utförd hemtjänsttimme ska vara lika för kommunens egenregi som för externa utförare
- Prissättningen baseras på analys av kommunens nuvarande kostnad för hemtjänst. Då priset för en hemtjänsttimme bestäms över tid, måste analysen göras kontinuerligt.

Viktiga faktorer för prissättningen är andelen kringtid (tid som inte tillbringas hos kunden) samt den biståndsbedömda volymen i timmar.

- För låg ersättningsnivå (pris per hemtjänsttimme) riskerar att underminera egenregins ekonomi. Därutöver minskar privata utförarens intresse att delta i systemet.
- För hög ersättningsnivå kan strida mot EG:s statsstödsregler. Därutöver minskar intresset för att minska kringtiden (öka andelen tid hemma hos kunden).
- Ersättningsmodellen för omvårdnads- och servicetjänster kan utgå från biståndsbedömd tid, utförd tid eller utförd insats. Ersättning för utförd tid är den modell som ger största fördelarna för kunden. Den utförda tiden bör kvalitetssäkras genom någon form av tekniskt system. Vilhelmina kommun har idag inget sådant tidregistreringssystem. Registrering av utförd tid kan också ske manuellt men rekommenderas inte på grund av dess oexakthet.
- De administrativa kostnaderna för att införa kundval enligt LOV och att praktiskt förbereda kundvalet är en engångskostnad som täcks av stimulansmedel från Socialstyrelsen.
- Kostnaderna för kundvalet är omöjligt att beräkna då de beror på hur många externa utförare som etablerar sig och hur många kunder som egenregin tappar. Kommunens kostnader är också avhängt var ersättningsnivån på hemtjänsttimmen läggs.

4.4 Samhällsutveckling

- Nya företag kan etableras i kommunen/regionen. En etablering för kundval inom hemtjänsten enligt LOV fordrar en relativt låg kapitalinsats.
- Hemtjänst är ett utpräglat kvinnoyrke vilket innebär att antalet kvinnliga företagare kan växa.
- Befintliga företag kan utöka sin verksamhet genom att gå in i valfrihetssystemet och komplettera sitt nuvarande tjänsteutbud.
- Att lätt och enkelt kunna beställa tilläggstjänster kan öka möjligheterna för kommunmedborgarna att bo kvar i sina egna hem.
- Kundval inom hemtjänsten sätter fokus på äldre- och handikappomsorgen som tillväxtbransch.

5. Kommentarer

5.1 Kostnader för LOV

5.1.1 Uppstart

Vid eventuellt införande av LOV finns stimulanspengar från Socialstyrelsen som täcker förberedelser med framtagande av slutligt förfrågningsunderlag inklusive blanketter, informationsmaterial och annan administration som krävs under uppstarten.

5.1.2 Löpande

Kostnader i övrigt är svårt att precisera eftersom det beror på antalet externa utförare, var i kommunen kunderna bor som byter bort egenregin och hur många som byter. Vidare påverkar den politiska målsättningen med LOV samt vilken ersättningsmodell som väljs och om resor + OB ska ingå i hemtjänsttimmen eller inte.

Dessa faktorer påverkar i sin tur arbetsbelastningen vid biståndshandläggningen, socialkontoret och ekonomienheten.

5.1.3 Summering kostnader

De personalförstärkningar som kommer att behövas är främst för kontroll, uppföljning och betalning av fakturor samt information till kunder och kvalitetskontroll av verksamheten. Beroende på vilken ersättningsmodell som väljs behövs en tjänst på 50 procent upp till 100 procent. Därtill kostnader för kontorsmaterial som dator med tillhörande program och andra omkostnader. Övriga kostnader som kan tillkomma är extrakostnader för dubbla resor.

Ersättningen per utförd hemtjänsttimme ska utgå från dagens kostnader så den delen av verksamheten ska inte bli dyrare än idag under förutsättning att nivån på hemtjänsttimmen räknas ut så exakt som möjligt.

En grov beräkning visar att införande av LOV kan innebära ökade kostnader med upp till 500 000 kronor per år.

5.2 Geografin

Vilhelmina är en renodlad glesbygdskommun så värsta scenariot är att externa utförare enbart tar kunder inom tätorten och överlåter övriga kunder, de mera kostsamma, till kommunen. Detta kan visserligen till en del motverkas genom ersättningsnivån så att det blir intressant att bedriva hemtjänst även utanför tätorten men kunderna är så få att det knappast är intressant för företag att konkurrera.

5.3 Befintlig personal

Befintlig personal inom den kommunala hemtjänsten kommer att påverkas negativt vid införande av LOV. I värsta fall riskerar de att förlora sina arbeten ifall kommunens egenregi utsätts för stor konkurrens av externa utförare.

Erfarenheter från kommuner som infört kundval visar visserligen att det på kort sikt inte innebär några större omvälvningar. De kunder som redan har kommunal hemtjänst väljer oftast kommunen som sina utförare och i flera fall har dessutom personalgrupper gått samman och bildat egna företag och upptagit konkurrens om kunderna. I Vilhelmina har inga sådana antydningar gjorts utan tvärtom, personalen säger sig inte vara intresserade av att bilda företag.

Om stora vårdföretag som Carema, Attendo Care med flera skulle vara intresserade av att bedriva verksamhet i Vilhelmina så kommer de hit med sina företag, inte med personal. Sannolikt kommer personal från egenregin att erbjudas jobb hos andra arbetsgivare eftersom det finns en ständig efterfrågan på vårdpersonal men en kommunal anställning är på sikt ett tryggare alternativ än att jobba för privata utförare.

Skulle valfrihetssystemet slå igenom och kundunderlaget för egenregin svikta tvingas kommunen dra ner på sina heltidstjänster och övergå till deltid/timtider för att hålla ekonomin. Det kan å sin sida även äventyra möjligheterna till kompetensutveckling och på sikt en sämre kvalitet i omsorgen samtidigt som hemtjänststyrket blir ett genomgångsyрке.

5.4 Utförare

Kommunen har idag brist på lokala företag, organisationer, föreningar eller liknande som omedelbart kan leverera de tjänster som eventuellt kan komma att efterfrågas. Någon större företagskultur kring vårdfrågor finns inte heller så Vilhelmina kan inte räkna med någon större mängd externa utförare redan i initialskedet.

Däremot finns en spirande företagsamhet och vid ett eventuellt införande av LOV så har intresse visats för att erbjuda tjänster, såväl omvårdnadstjänster som servicetjänster. Huruvida dessa företag lever upp till de tämligen hårda kraven i förslaget till förfrågningsunderlag är oklart.

Vid införande av LOV är det troligt att även företag utifrån visar intresse för att delta i kundvalet.

5.5 Tilläggstjänster

Till skillnad mot kommunens egenregi tillåts externa utförare erbjuda tilläggstjänster, alltså tjänster som inte är biståndsbedömda. Det kan exempelvis vara utökad tid för beviljade insatser eller vilka andra tjänster som helst som exempelvis snöskottning, klippning av gräsmattor, fönsterputsning och liknande. För dessa tilläggstjänster betalar kunden direkt till utföraren. Tillgängligheten till dessa tjänster ökar i och med att de kan beställas från personer de redan känner och som de dagligen har kontakt med.

Sådana tjänster kan visserligen köpas idag också men av företag som oftast inte har någon naturlig koppling till kunden.

5.6 Förfrågningsunderlaget

Förfrågningsunderlaget reglerar uppgörelsen mellan beställaren och utförarna. Det kan se tufft och komplicerat ut men vid införande av LOV är det viktigt att kommunen som beställare säkerställer att kunderna får en bra omsorg. Därför är det förhållandevis hårda krav på företagen och dess verksamhetsledning liksom hur de ska svara upp på kommunens önskemål vad gäller kontroll och uppföljning.

5.7 LOV inom andra områden

Att i dagsläget införa valfrihetssystem i Vilhelmina avseende demensboende eller särskilda boenden är knappast realistiskt ifall målsättningen är att inom en snar framtid skapa ett fungerande valfrihetssystem med flera olika utförare. LOV är ännu så länge ett nytt begrepp och igångsättningskostnaderna för dessa boenden blir så höga att kommunen knappast kommer att få någon eller några lokala företagare som vågar/vill etablera dessa verksamheter för att konkurrera med kommunens boenden.

I en förlängning finns dock möjlighet att åtminstone mindre boenden kan iordningställas. För hemtjänstutförare skulle kombinationen med drift av ett särskilt boende vara ett bra komplement till hemtjänst.

5.9 Hur gör kommunerna i vårt nätverk ?

Nordmaling, Vindeln och Robertsfors kommuner är under uppstart av LOV medan Malå kommun valt att vänta med beslut tills efter valet. Inväntar valet gör även exempelvis Strömsunds kommun i Jämtland.

Umeå har sedan tidigare haft verksamhet med kundval inom hemtjänsten enligt LOU och har nu övergått LOV.

6 Slutsats

Att införa LOV är möjligt men det kommer sannolikt att uppstå negativa konsekvenser, både för kommunen i sin roll som beställare som för den kommunala egenregin, externa utförare och slutligen även för kunderna.

Den mångåriga satsningen på att stärka hemtjänststyrkets status slås sönder liksom målsättningen med heltider och möjligheterna till kompetensutveckling.

Som utredare har jag haft till uppgift att titta på hot och möjligheter med eventuellt införande av valfrihetssystem i Vilhelmina. Jag har funnit fler negativa konsekvenser och rekommenderar därför att Vilhelmina kommun avvaktar med att införa LOV.

Bakgrundsfakta om LOV i allmänhet

1. Allmänt om valfrihetssystem

Kommunen ska i ett förfrågningsunderlag ange de villkor som utförarna ska uppfylla för att kommunen ska godkänna att denne får utföra hemtjänstinsatser

Kommunen har möjlighet att i förfrågningsunderlaget ange särskilda kontraktsvillkor i form av sociala, miljömässiga och andra villkor för hur kontraktet ska fullgöras. I förfrågningsunderlaget ska dessutom framgå nivån på ersättningen samt vilken handläggningstid som kommunen har för behandling av ansökan.

Kommunen ska löpande annonsera på den för ändamålet upprättade nationella webbplatsen som drivs av Kammarkollegiet. Annonser och förfrågningsunderlaget ska finnas tillgängligt på webbplatsen.

1.2 Alla utförare har rätt att ansöka

Alla utförare som önskar delta i ett valfrihetssystem ska ha rätt att ansöka. Även grupper av utförare, oavsett juridisk form, ska ha rätt att lämna in en ansökan.

Samtliga sökande som uppfyller kraven i kommunens förfrågningsunderlag ska godkännas.

Kommunen ska lämna information om samtliga utförare som myndigheten tecknat kontrakt med till enskilda kunder. Informationen ska vara saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig.

1.3 Krav på utförare

För att en utförare ska bli godkänd i kommunens kundval och behålla godkännandet under kontraktstiden bör vissa grundkrav och villkor uppfyllas och följas, exempelvis:

- Utföraren bör ha egen firma eller vara en juridisk person, d.v.s. AB, HB, ekonomisk förening eller liknande.
- Utföraren ska ha lämnat kommunen en kopia av giltiga registreringsbevis respektive F-skattsedel eller FA-skattsedel.
- Utföraren ska vara momsregistrerad.
- Utföraren ska ha lämnat kommunen en kopia av giltig ansvarsförsäkring.
- Utföraren får inte ha några skatteskulder eller kronofogdeskulder.

Därtill kommer kommunen att ställa krav på att det finns erforderlig utbildning/erfarenhet hos utförarens ansvarige samt anställda. Kraven finns reglerade i förfrågningsunderlaget.

1.4 Förfrågningsunderlag

Ett förfrågningsunderlag ska upprättas med beskrivning av uppdraget, krav för att bli godkänd, kvalitetskrav, ersättningsnivåer med mera. Kontrakt ska upprättas där parternas rättigheter och skyldigheter tydligt framgår.

1.5 Information

Alla kunder, och även andra intresserade, ska få information om vilka utförare som finns samt hur man utser utförare om kunden inte kan eller vill välja. Förteckning över vilka utförare som godkänts ska finnas tillgänglig och delges samtliga som är berättigade till bistånd. Kommunens egenregi finns alltid med som en av utförarna. Informationen ska vara lättillgänglig, lättfattad, saklig, relevant och jämförbar.

1.6 Ickevalsalternativ

För den enskilde som inte kan, eller vill, välja leverantör ska ett ickevalsalternativ tillhandahållas. Ickevalsalternativet ska vara ett kvalitativt fullgott alternativ.

1.7 Betalning

Kunder som beviljats hemtjänst betalar sin hemtjänsttaxa till kommunen. Men ifall kunden väljer att nyttja tilläggstjänster från externa utförare får kunden i så fall betala för detta direkt till utföraren.

1.8 Rätten att byta utförare, välja/välja bort

En av grundpelarna i ett valfrihetssystem är den enskildes rätt att byta leverantör av tjänsten om hon eller han så önskar. Rätten till omval medför att utförarna tvingas måna om sina kunder för att inte mista dem som "kunder" och därigenom sina inkomster. Rätten till omval bedöms i förlängningen kunna leda till högre kvalitet till förmån för den enskilde eftersom leverantören rimligtvis borde ha ett intresse av att hålla kvaliteten i omsorgen för att därmed behålla uppdraget.

Kunden behöver inte motivera varför han/hon vill byta.

2. Ekonomi

Ersättningen till utföraren ska vara det samma oavsett om utföraren är kommunens egenregi eller om det är extern part, ett företag eller en förening. För att systemet ska vara konkurrensneutralt bör inte kommunens verksamhet få täckning för eventuella underskott från andra verksamheter utan även kommunen ska klara sig på den ersättning som "hemtjänsttimmen" utgör.

Detta kräver att kommunen har kontroll på sina kostnader och sina uppdrag så att ersättningen hamnar på rätt nivå.

3. Kvalitet

Även om valfrihetssystemet bygger på att utförarna konkurrerar genom att hålla hög kvalitet så bör kommunen ställa vissa krav på kvaliteten för att försäkra sig om att man får det man betalar för och motverkar oseriösa utförare.

Som utgångspunkt ligger kommunens mål- och styrdokument från vilka man ställer krav på utförarna.

4. Uppföljning

I och med att det ställs krav på utförarna för att de ska bli godkända så krävs det också att det görs kontinuerliga uppföljningar och att kraven är så utformade att de verkligen kan följas upp. Viktigt att det också inrättas rutiner för hur uppföljningarna ska genomföras.

5. Marknad

För att valfrihetssystemet ska bli verklighet och inte bara en pappersprodukt behöver det finnas en reell valmöjlighet. För detta krävs en marknad bestående av företag som är beredda att ingå i LOV-systemet samt att kunderna är villiga att välja.

Motion

Sänkt hastighet i bostadsområde

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2021 -08- 20		
Dnr.		

Runt om på tätorten är den dominerade hastigheten 50 km/h.

Bostadsområden med villor är oftast bosatta av familjer och många barn på dessa gator använder bland annat vägen/gatan som lekplats.

Det är snabbt hänt en olycka.

Momentum : kombination om ett ouppmärksam barn och en oförberedd förare kan resultatet bli förödande utgång värsta fall med dödlig utgång.

Varje bilförare vet att reaktionssträckan i 50 km/h är cirka 15 m.

Barn är gemen upplärda att vara uppmärksam vid vistelse runt eller vid gatan, men allt för ofta kan lek bli för mycket inlevelse och uppmärksamheten minimal om inte obefintlig.

Familjetäta bostadsområden måste vara prioriterade i det här fallet som till exempel Bergbacka, Tallåsvägen etc..

Ingen förälder ska behöva sitta med hjärtat i halsgropen när dennes barn är ute och leker utan dom skall känna trygghet och i det här fallet skall kommunen ha det stora ansvaret att förebygga olyckor på kommunens egna gator ovanför och nedanför genomfartsleden E45.

Sikten har också en betydande roll för bilkörningen, på flertalet ställen finns det platser vid till exempel korsningar försämrad sikt på grund av buskar, träd och annat dylikt ,som kan vara en olycks faktor. Vi anser att kommunen även på detta område kan se över vad som är möjligt att göra trafiken säkrare både för fotgängare ,cyklister och bilförare.

Jag föreslår att:

Att: Kommunfullmäktige uppdrar en lämplig nämnd att utreda möjligheterna och kostnaden för hastighetsändring i prioriterade bostadsområden på tätorten.

Att: En lokal trafikföreskrift upprättas av berörd nämnd för att reglera hastigheten till den lägre hastighet där som anses vara en fara för de bosatta inom bostadsområdet.

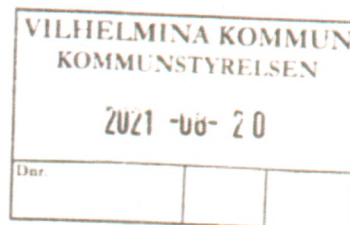
Att: Hastighetsändringar på tätorten börjar ske snarast möjligt.

Att: Se över möjligheten om/och implementera säkerhetsföreskrifter för sikt vid korsningar och tvära svängar som kan utgöra fara för trafikanter på kommunens gator.

Eric Axelsson Gruppledare Sverigedemokraterna

Eric Axelsson

Interpellation klädkod i Vilhelminas högst beslutande organ.

Under den senaste tiden har jag noterat att representanter från partier som har deltagit i fullmäktige varit i det närmaste slappt klädda bara för att nämna några varselkläder, Kilt, gubbkeps och shorts.

Detta under både den digitala tiden och fysiskt närvarande fullmäktige.

Visst vore det "klädsamt" om fullmäktige kunde enas om ett gemensamt krav, i fullmäktiges arbetsordning eller lämplig skrivelse att vårdad och representativ klädsel skall bäras under fullmäktigemöten. Detta av respekt för kommunens invånare det privilegium som det innebär att sitta som förtroendevald i kommunens fullmäktige församling .

Min fråga till Kommunstyrelsens ordförande är hur hon ser på en sådan ordning i fullmäktige?

Eric Axelsson

Sverigedemokraterna

Eric Axelsson